

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ГРОМАД ТА ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

вул. Велика Житомирська, 9, м. Київ, 01601, тел./факс: (044) 278-83-90, тел. (044) 284-05-54,
278-82-906, E-mail: minregion@minregion.gov.ua, сайт: www.minregion.gov.ua, код згідно з
ЄДРПОУ 37471928

№ _____

на № _____

від _____

Обласні, Київська міська державні адміністрації

*Щодо формування, встановлення та застосування
тарифів на теплову енергію та комунальні послуги*

З метою реалізації вимог чинного законодавства та забезпечення єдиного підходу до формування і встановлення тарифів на теплову енергію, а також послуги з постачання теплової енергії, постачання гарячої води, централізованого водопостачання, централізованого водовідведення, що визначенні статтею 5 Закону України від 09.11.2017 № 2189-VIII «Про житлово-комунальні послуги», (далі - комунальні послуги) Міністерство розвитку громад та територій України роз'яснює.

Формування, встановлення та застосування тарифів на теплову енергію та комунальні послуги здійснюється за вимогами чинного законодавства.

Для суб'єктів господарювання, діяльність яких регулюється на місцевому рівні, **механізм формування відповідних тарифів визначено Порядками** формування тарифів, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869 «Про забезпечення єдиного підходу до формування тарифів на комунальні послуги» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 03.04.2019 № 291, що діє з 01.05.2019).

Порядок розгляду органами місцевого самоврядування розрахунків тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, а також розрахунків тарифів на комунальні послуги, поданих для їх встановлення затверджено наказом Мінрегіону від 12.09.2018 № 239, зареєстрованим в Мін'юсті 18.10.2018 р. за № 1172/32624 (далі – Порядок розгляду розрахунків тарифів).

Встановленню органами місцевого самоврядування тарифів на комунальні послуги має обов'язково передувати **процедура інформування споживачів** про намір зміни тарифів на комунальні послуги з обґрунтуванням такої необхідності. Порядок інформування споживачів про намір зміни цін/тарифів на комунальні послуги з обґрунтуванням такої необхідності затверджено наказом Мінрегіону від 05.06.2018 № 130, зареєстрованим в Мін'юсті 26.06.2018 р. за № 753/32205 (далі – Порядок інформування споживачів).

Суб'єкти господарювання, що виробляють, транспортують, постачають теплову енергію, надають комунальні послуги здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих тарифів та подають органам, уповноваженим їх встановлювати.

За вимогами Порядків формування тарифів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869, з метою забезпечення відшкодування всіх

МІНРЕГІОН

№7/10.1/1999-20 від 05.02.2020

1637057

Підписано ЕЦП
Живицький Дмитро Олексійович
05.02.2020 12:58

економічно обґрунтованих витрат, пов'язаних з виробництвом, транспортуванням та постачанням теплової енергії, та відповідно наданням послуг з постачання теплової енергії та постачання гарячої води, наданням послуг з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення, перегляд тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води, централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та їх структури здійснюється уповноваженим органом щороку за заявою суб'єкта господарювання.

У разі зміни протягом строку дії тарифів обсягу окремих витрат, пов'язаних з провадженням ліцензованої діяльності та наданням комунальних послуг, з причин, що не залежать від суб'єкта господарювання, зокрема збільшення або зменшення податків і зборів (обов'язкових платежів), мінімальної заробітної плати, прожиткового мінімуму, орендної плати та амортизації, підвищення або зниження цін і тарифів на паливно-енергетичні та інші матеріальні ресурси, зміни обсягу фінансових витрат, складової частини планованого прибутку, у тому числі внаслідок зміни курсу валют за наявності у суб'єкта господарювання кредитних зобов'язань перед міжнародними фінансовими організаціями, може проводитися коригування тарифів.

Механізм коригування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води, централізованого водопостачання та централізованого водовідведення застосовується уповноваженим органом виключно протягом строку дії тарифів.

У разі коригування тарифів кількісні показники, враховані у структурі діючих тарифів, не переглядаються.

Якщо протягом строку дії тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води, централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення обсяг витрат, пов'язаних із провадженням ліцензованої діяльності та/або наданням комунальних послуг, не змінився, то відповідні тарифи застосовуються суб'єктом господарювання на підставі рішення уповноваженого органу, яким встановлено такі тарифи на новий строк.

Зміна тарифів на послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води та їх встановлення уповноваженим органом здійснюється одночасно із зміною та встановленням тарифів на теплову енергію.

Отже, враховуючи вищезазначене зміна тарифів на теплову енергію та комунальні послуги здійснюватиметься шляхом перегляду уповноваженим органом тарифів та їх структури (щороку) або коригування тарифів (здійснюється виключно протягом строку дії тарифів). Строк дії тарифів – це період часу, на який уповноваженим органом встановлено тарифи та протягом якого такі тарифи застосовуються до споживачів.

При цьому визначено, що тарифи формуються та встановлюються на планований період (тривалістю 12 місяців), а саме:

для суб'єктів господарювання у сфері теплопостачання – на період з 1 жовтня до 30 вересня, а для суб'єктів господарювання, що вперше встановлюють тарифи, - інший період, узгоджений з уповноваженими органами, тривалістю 12 місяців;

для суб'єктів господарювання у сфері централізованого водопостачання та водовідведення – на період з 1 січня до 31 грудня, а для ліцензіатів, що вперше встановлюють тарифи, - інший період, узгоджений з уповноваженими органами, тривалістю 12 місяців.

Водночас варто звернути увагу, що за вимогами зазначених Порядків формування тарифів:

- **тарифи на теплову енергію, у тому числі її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води** формуються суб'єктами господарювання для кожної окремої територіальної громади (у разі провадження ліцензованої діяльності та надання комунальних послуг у декількох територіальних громадах), окрім суб'єктів господарювання, що перебувають у спільній власності територіальних громад.

Диференціація тарифів на теплову енергію, послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води за категоріями споживачів може здійснюватись виключно за наявності економічних умов (підстав) для такої диференціації (наприклад, різна ціна палива для відповідних категорій споживачів). Формування тарифів на теплову енергію та комунальні послуги здійснюється на основі економічно обґрунтованого розподілу витрат, пов'язаних із виробництвом, транспортуванням, постачанням теплової енергії та наданням відповідних комунальних послуг;

- **тарифи на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення** формуються суб'єктами господарювання за видами ліцензованої діяльності (централізоване водопостачання/централізоване водовідведення) у розрізі споживачів, а саме:

споживачів, які є суб'єктами господарювання у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (це ліцензіати, які придбавають в іншого ліцензіата питну воду з метою її подальшої реалізації споживачам та/або подають стічні води на очищення іншому ліцензіату за окремими тарифами на централізоване водопостачання та/або централізоване водовідведення);

споживачів, які не є суб'єктами господарювання у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (це фізичні чи юридичні особи, які отримують або мають намір отримати послуги з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення).

Іншої диференціації тарифів за категоріями споживачів не передбачено. Також не передбачено вимог щодо формування тарифів на централізоване водопостачання та/або централізоване водовідведення у розрізі територіальних громад (у разі провадження ліцензованої діяльності у декількох територіальних громадах).

Відповідно до положень Порядків формування тарифів розрахунок тарифів на теплову енергію та комунальні послуги здійснюється з урахуванням показників, відображених у **річних планах**.

Пунктами 16 та 65 Порядку формування тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869, передбачено, що *річні плани ліцензованої діяльності, а також річні плани надання послуги з постачання гарячої води складаються у **розрізі територіальних громад**, у межах яких ліцензіат провадить (має намір провадити) відповідний вид ліцензованої діяльності, надає комунальну послугу.*

У річних планах ліцензованої діяльності (виробництво, транспортування та постачання теплової енергії) окремо зазначаються:

плановані обсяги виробництва теплової енергії для використання в:

- центральних теплових пунктах з метою надання послуги з постачання теплової енергії;

- центральних теплових пунктах з метою надання послуги з постачання гарячої води;

МІНРЕГІОН
№7/10.1/1999-20 від 05.02.2020

1637057

Підписано ЕЦП
Живицький Дмитро Олексійович
05.02.2020 12:58

- індивідуальних теплових пунктах з метою надання послуги з постачання теплової енергії у багатоквартирних житлових будинках;

- індивідуальних теплових пунктах з метою надання послуги з постачання гарячої води у багатоквартирних житлових будинках;

плановані обсяги виробництва теплової енергії за допомогою системи автономного опалення, що перебувають у власності та/або користуванні ліцензіата;

обсяг втрат теплової енергії у мережах (пункт 16 вказаного Порядку).

У разі коли у власності та/або в користуванні суб'єкта господарювання перебувають системи автономного опалення, та/або індивідуальні теплові пункти у річному плані надання послуг з постачання гарячої води окремо зазначаються плановані обсяги надання послуг з постачання гарячої води, що виробляється за допомогою систем автономного опалення та/або індивідуального теплового пункту, які перебувають у власності та/або користуванні суб'єкта господарювання (пункт 65 вказаного Порядку).

Водночас пунктом 10 Порядку формування тарифів на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869, передбачено, що річні плани господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення **складаються окремо за видами такої діяльності (водопостачання, водовідведення).**

Річні плани погоджуються уповноваженим органом в установленому законодавством порядку.

Звертаємо увагу, що відповідно до Порядків формування тарифів для встановлення тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, комунальні послуги суб'єкти господарювання подають до уповноважених органів (органів місцевого самоврядування) заяву і розрахунки тарифів на планований період **за встановленими такими органами формами** з відповідними розрахунками, підтвердними матеріалами і документами.

Аналогічну вимогу передбачено пунктом 1 розділу III Порядку розгляду розрахунків тарифів.

У додатках до зазначеного Порядку розгляду розрахунків тарифів наведено примірні форми розрахунків *одноставкових тарифів* на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, комунальні послуги.

Примірні форми розрахунку *двоставкових тарифів* на теплову енергію, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води затверджено наказом Мінрегіону від 17.07.2019 № 162 «Про затвердження Примірних форм, необхідних для розрахунку двоставкових тарифів на теплову енергію, послуги з постачання теплової енергії і постачання гарячої води».

Запропоновані примірні форми розрахунків є основою для встановлення органами місцевого самоврядування власних форм розрахунків тарифів, як це передбачено чинними нормативно-правовими актами. При цьому, встановлюючи зазначені форми розрахунків, органи місцевого самоврядування можуть враховувати специфіку та особливості діяльності суб'єктів господарювання на відповідній території.

Що стосується інформування споживачів у процесі зміни тарифів на комунальні послуги.

Протягом 5 робочих днів з дня подання розрахунків тарифів до органу, уповноваженого встановлювати тарифи (до органу місцевого самоврядування), виконавці комунальних послуг ~~інформують~~ споживачів про намір здійснити зміну тарифів у спосіб, визначений ~~Порядком інформування~~ споживачів, та доводять до

відома споживачів інформацію, передбачену цим нормативно-правовим актом.

Зокрема, Порядком інформування споживачів передбачено як обов'язкові способи доведення до споживачів, так і додаткові.

Способи доведення до відома споживачів інформації не обмежуються передбаченими цим Порядком.

Строк, протягом якого від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань приймаються зауваження і пропозиції, встановлюється виконавцем комунальних послуг, але він не може бути меншим за 7 календарних днів та більшим ніж 14 календарних днів з дня повідомлення споживачів про намір здійснити зміну тарифів на комунальні послуги (або встановити тарифи).

Звертаємо увагу, що процедура інформування споживачів проводиться як при повному перегляді тарифів на комунальні послуги, так і при їх коригуванні.

Крім того зазначаємо, що проект рішення органу місцевого самоврядування з питань встановлення тарифів на теплову енергію та комунальні послуги оприлюднюється не пізніше як за 20 робочих днів до дати його розгляду з метою прийняття відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Так, відповідно до статті 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації» розпорядники інформації зобов'язані оприлюднювати, зокрема, нормативно-правові акти, акти індивідуальної дії (крім внутрішньоорганізаційних), прийняті розпорядником, проекти рішень, що підлягають обговоренню, інформацію про нормативно-правові засади діяльності.

Рішення про встановлення тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, комунальні послуги оприлюднюється уповноваженим органом у засобах масової інформації та/або на офіційному веб-сайті уповноваженого органу невідкладно, але не пізніше п'яти робочих днів з дати його прийняття.

У разі прийняття уповноваженим органом рішення про зміну цін/тарифів на комунальні послуги виконавець у строк, що не перевищує 15 днів з дати введення їх у дію, повідомляє про це споживачам з посиланням на рішення відповідних органів (частина п'ята статті 10 Закону України «Про житлово-комунальні послуги»).

При цьому, звертаємо увагу, що **тарифи на теплову енергію та комунальні послуги, які були раніше встановлені органами місцевого самоврядування, мають бути повністю переглянутими суб'єктами господарювання разом з їх структурою** відповідно до положень Закону України від 09.11.2017 № 2189-VIII «Про житлово-комунальні послуги», а також Порядків формування тарифів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 №869 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 3 квітня 2019 р. № 291), а не зміненими шляхом проведення коригування окремих складових тарифів.

Окремо повідомляємо, що роз'яснення з питань застосування тарифів на комунальні послуги надавалося на адресу обласних, Київської міської державних адміністрацій листом Мінрегіону від 08.01.2020 №7/10.1/180-20 та розміщено на офіційному веб-сайті Мінрегіону (Головна > Напрямки діяльності > Житлово-комунальне господарство > Економіка та тарифна політика > Департамент економіки систем життєзабезпечення роз'яснює).

Просимо довести це роз'яснення до відома підприємств тепло-, водопостачання та водовідведення, а також органів місцевого самоврядування.

Перший заступник Міністра

Дмитро ЖИВИЦЬКИЙ

Хоцянівська Н.В.,
Кравченко Н.О. 207-17-11

МІНРЕГІОН
№7/10.1/1999-20 від 05.02.2020

1637057

Підписано ЕЦП
Живицький Дмитро Олексійович
05.02.2020 12:58